

DOI 10.36074/logos-14.10.2022.32

ЗАСТОСУВАННЯ КОМБІНОВАНОЇ ФОРМИ МУЗИКОТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ВАЖКИМИ МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Куцин Еріка Карлівна

доктор філософії,
відповідальна за роботу секції «Мистецтво»
кафедри дошкільної і спеціальної освіти
Мукачівський державний університет

УКРАЇНА

В дошкільних навчальних закладах освіти метод музикотерапії, який спрямований на вирішення терапевтичних завдань, може бути застосований з метою вирішення соціально-педагогічних, корекційно-розвивальних, психолого-педагогічних та психосоматичних проблем дитини. За своєю формою музикотерапія може бути індивідуальною, або груповою (8-12дітей). Реалізація цих форм відбувається шляхом впровадження таких видів музикотерапії, як *активна, рецептивна та комбінована*.

Комбінована музикотерапія – це системний вплив на психосоматику особистості комплексу стимулів, який містить методи (техніки, прийоми) будь-яких різновидів арт-терапії, що інтегруються в технологію музикотерапії. До них відносять ізотерапію, казкотерапію, драматерапію, вокалотерапію, пісочну терапію, тканинну терапію тощо. Разом з тим комбінована форма музикотерапії може містити активну (комплексна імпровізація, імпровізація за допомогою музичного інструменту, імпровізація за допомогою голосу) і рецептивну (процес емоційно-енергетичного впливу на особистість завдяки цілеспрямованому, терапевтично-орієнтованому сприйняттю музичного твору) форми.

Процес використання розглянутих елементів музичної діяльності як метод впливу на особистість дитини та виправлення вад мовлення складає механізм функціонування музикотерапії в роботі музичного керівника в дошкільному навчальному закладі та логопедичних заняттях. Описаний механізм працює відповідно до запиту та соціальної потреби дитини з метою досягнення результату в процесі музичного виховання в ДНЗ та у виправленні важких мовленнєвих порушень. Так, наприклад, казкотерапія стародавній метод практичної психології у людській цивілізації й один з наймолодших методів у сучасній науковій практиці. «Основна відмінність казкотерапії від інших методів полягає в тому, що психологічний вплив відбувається на ціннісному рівні. Казки попереджають про наслідки руйнівних вчинків, але не нав'язують життєвих програм» (Т. Д. Зінкевич-Євстігнєєва).

Казкотерапія природній спосіб соціалізації дітей, навчання розпізнавати небезпеки і справлятися з ними, тобто, долати відчуття страху та вивільнення внутрішніх травм. У маленької дитини сильно розвинений механізм ідентифікації, тобто процес емоційного об'єднання себе з іншою людиною, персонажем і присвоєння його норм, цінностей, зразків як своїх. Програвання казок розширює діапазон адаптивних рис особистості, дозволяє пом'якшити поведінковий негативізм, сприяє розвитку образного мислення, а також умінню діяти в критичній ситуації. Яскравим прикладом застосування комбінованої

музикотерапії на музичних заняттях в ДНЗ та групових логопедичних заняттях може слугувати дитячий репертуар К. Стеценка. Дитячі опери композитора «Івасик-Телесик», «Лисичка, Котик і Півник» виступають як синтетичний вид мистецтва, який поєднює в собі спів (вокалотерапію), драматичну дію (драматерапію), інструментальну музику (імпровізація), хореографію (рухова, або танцювальна терапія). Метро-ритмічна та інтонаційна побудова віршів і музики твору дуже близька дітям і в опері відсутні дорослі виконавці.

Психолого-педагогічною заслугою опери К. Стеценка «Лисичка, Котик і Півник» є прищеплення дітям високих моральних якостей, розвиток художнього смаку та музично-творчих здібностей, під впливом музики усувається розумова та фізична втома, додається бадьорість, жвавість, розслаблення організму в цілому, покращується настрій, як результат позбавлення від депресії, скутості, тривожності, страхів та глибоких травм внутрішньої дитини, що у свою чергу позбавляє від мовленнєвих вад у дітей дошкільного віку.

Отже, казкотерапія у поєднанні з музикотерапією це спосіб впливу на особистісний розвиток дітей, їх соціальну адаптацію, агресивні прояви, важкі вади мовлення що виникають внаслідок невпевненість в собі, тривожності і страхів, а також, сором'язливості, брехливості та різного роду психосоматичних захворювань.

Список використаних джерел:

- [1] Блаво Р. Сцілення музикою / Р. Блаво. - Спб.: Питер, 2003. – 192с.
- [2] Максименко Д. С. Різнокольорове дитинство : ігротерапія, казко терапія, ізотерапія музикотерапія. Практична психологія. / Д. С. Максименко. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 192 с.
- [3] Федій О. А. Естетотерапія : навч. посіб. / О. А. Федій. – 2-ге вид., перероб та доп. – Київ : Центр навчальної літератури, 2012. – 304 с.